

หัวข้อวิจัย แนวทางเชิงกลยุทธ์การพัฒนานาคาโมเดลสำหรับการจัดการกำจัดโรคไข้มาลาเรียโดย
องค์การบริหารส่วนตำบลนาคาและการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายระดับตำบลนาคา

ชื่อผู้วิจัย สุริโย ชูจันทร์*, อติศักดิ์ ภูมิรัตน์**, จารึก บุรีรัตน์***

หน่วยงาน *สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ ๑๑ จังหวัดนครศรีธรรมราช
**ศูนย์การศึกษาและวิจัยสุขภาพนิเวศ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ศูนย์รังสิต ปทุมธานี
***หน่วยควบคุมติดต่อ นำโดยแมลงที่ ๑๑.๕.๔ กะเปอร์

ปีงบประมาณ ๒๕๖๑

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนานาคาโมเดลสำหรับการจัดการกำจัดโรคไข้มาลาเรียโดย
องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) นาคา ในปี ๒๕๖๑ โดยประยุกต์ใช้กรอบแนวคิดการจัดบริการสาธารณะ
เป็นแนวทางเชิงกลยุทธ์การพัฒนานาคาโมเดลซึ่งประกอบด้วยระบบ กลไก ขั้นตอนและกระบวนการต่างๆ
ที่อบต.นาคาสามารถดำเนินการจัดระบบบริการชุมชนร่วมกับภาคีเครือข่ายระดับตำบล ได้แก่
โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลนาคา รพ.สต.ควนไทรงาม หน่วยควบคุมติดต่อ นำโดยแมลงที่ ๑๑.๕.๔
กะเปอร์ โรงพยาบาลสุราษฎร์และสำนักงานสาธารณสุขอำเภอสุราษฎร์ แนวทางเชิงกลยุทธ์การพัฒนานาคา
โมเดลประกอบด้วย ๔ กลยุทธ์ ได้แก่ การค้นหาผู้ป่วยเชิงรุก การพัฒนาศักยภาพทีมเฝ้าระวัง
สอบสวนเคลื่อนที่เร็วและอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน การจัดการพาหะนำโรคไข้มาลาเรียและ
การเฝ้าระวังและประเมินผล ซึ่งทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่เป็นรูปธรรมชัดเจน คือ การสร้างระบบและกลไกการ
มีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายระดับตำบลนาคา การจัดการองค์การที่สามารถจัดทรัพยากรที่เหมาะสมและ
การแปลงกลยุทธ์สู่แผนปฏิบัติการเพื่อใช้ควบคุมกำจัดโรคไข้มาลาเรียในเขตอบต.นาคา ประเด็นสำคัญยิ่ง
คือนาคาโมเดลสามารถเพิ่มศักยภาพในการบริการค้นหาผู้ป่วยมาลาเรียเชิงรุกซึ่งเป็นแผนงานบริการชุมชน
ที่สำคัญ สำหรับแผนปฏิบัติการงานเจ้าหน้าที่ควบคุมโรคติดต่อ นำโดยแมลง ปีงบประมาณ ๒๕๖๒-๒๕๖๔
ซึ่งมีการกำกับ ติดตามและประเมินผลโดยคณะกรรมการดำเนินการป้องกันและระงับโรคติดต่อมาลาเรีย
และได้บรรจุไว้ในแผนงานสาธารณสุข แผนพัฒนาสี่ปี (พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๔) ตามรูปแบบงบประมาณของ
อบต.นาคา

คำสำคัญ :

นาคาโมเดล , การจัดการกำจัดโรคไข้มาลาเรีย , อบต.นาคา , การจัดบริการสาธารณะ , การมีส่วนร่วมของ
ภาคีเครือข่ายระดับตำบลนาคา , การบริการค้นหาผู้ป่วยมาลาเรียเชิงรุก

Title : Strategic Approach to Nakha Model Development of Malaria Elimination Management by Nakha Subdistrict Administrative Organization and Partnering of Nakha Subdistrict-level Network

Researchers : Suriyo Chujun*, Adisak Bhumiratana** Jaruk Bureerat***

Institution : * Office of Disease Prevention and Control, Region ๑๑,
Nakhon Si Thammarat

**Center of EcoHealth Education and Research (CEER), Faculty of Public Health, Thammasat University, Rangsit Campus, Pathumthai

*** Vector Borne Disease Control Unit ๑๑.๕.๔ Kapoe

Fiscal Year : ๒๐๑๘

ABSTRACT

This study aimed to develop Nakha model of malaria elimination management by Nakha Subdistrict Administrative Organization (SAO) in ๒๐๑๘. Public service delivery framework was applied for strategic approach to develop Nakha model that encompassed systems, mechanisms, steps and processes by which Nakha SAO could deliver community-based service system through partnering of Nakha Subdistrict-level network including Nakha Subdistrict Health Promoting Hospital (SHPH), Khaun Sai Ngam SHPH, Vector Borne Disease Control Unit ๑๑.๕.๔ Kapoe, Suk Samran Hospital, and Suk Samran District Health Office. The strategic approach to Nakha model development encompasses ๔ strategies such as active case finding, capacity building of surveillance and rapid response team and village health volunteers, malaria vector management, and surveillance and monitoring. This Nakha model development could achieve the concrete results of Nakha model that can establish the system and mechanisms for partnering of Nakha Subdistrict-level network and organization that can manage resources suited to control and eliminate malaria in defined Nakha SAO area of responsibility. More significantly, the model could build the capacity of malaria active case finding that was the mainstay of community services in a set of workplans of the action plan of vector-borne disease control personnel for fiscal years ๒๐๑๘-๒๐๒๑, and accordingly, it was directed by a panel of disease prevention and malaria control. This action plan has been put in place to fully integrate in Nakha SAO's budget and public health plan of the local ๔-year plan (๒๐๑๘-๒๐๒๑).

Keywords :

Nakha model, malaria elimination management, Nakha SAO, public service, partnering of Nakha Subdistrict-level network, malaria active case finding